

SCHAMINÉE <<

Schelpenpaden

In de herfstvakantie was ik met mijn gezin op Schiermonnikoog, waar we genoten van het prachtige oktoberweer, de wind, de zee en ... het knisperen van de schelpen die werden vermalen onder onze fietsbanden terwijl we door de duinen suïden. Deze ervaring lijkt binnenkort verleden tijd. Op Texel is men begonnen met de aanleg van betonnen fietspaden en het ligt in de verwachting dat de andere eilanden zullen volgen. De betonnen paden vragen nauwelijks onderhoud en zijn derhalve goedkoper. In tijden van bezuinigen een redelijk argument, zou je zeggen. Maar toch... De benodigde schelpen, zogenaamde kleischelpen, worden opgezogen in de vaarroutes tussen het vasteland en de eilanden, maar Rijkswaterstaat geeft voor de winning ervan geen toestemming meer, om ecologische redenen. Om aan de vraag te voldoen worden schone schelpen nu met klei gemengd. Grauw beton in plaats van wit schelpgruis, ik kan daar moeilijk aan wennen. En er is nog iets: de kalk in de schelpen zorgt er voor dat juist langs deze paden soorten als Stijve oegtroost en de zeldzame Slanke duingentiaan groeien. Vermesting, verdroging en verzuring gelden al vele jaren als dé problemen in het natuurbeheer. Later zijn versnippering en verstarring aan dit rijtje toegevoegd. Ik vrees dat we nog een factor over het hoofd zien: het geleidelijk verdwijnen van lokale verscheidenheid en streekeigen natuurwaarden. Friese blaarkoppen en Lakenvelders; alleen in Zuid-Limburg bestonden meer dan zestig kersenrassen. Ieder gebied kende zijn eigen gebruiken, kalender, gebouwen en werktuigen. Deze diversiteit lijkt stap voor stap te verdampen, om een ander verwoord te gebruiken. Ook de schelpenpaden van de Waddeneilanden zijn hiervan een voorbeeld. **© Joop Schaminée**